

RAZPRAVA OBČINSKI URBANISTI

Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije, 13. junij 2024, 18:00 do 20:00,
pritlični prostori ZAPS – Hiša arhitekture, Vegova 8, Ljubljana

posvet v obliki Zbora ZAPS

Uvodni prispevek na zboru: mag. Špela Lesnik, univ. dipl. inž. arh.

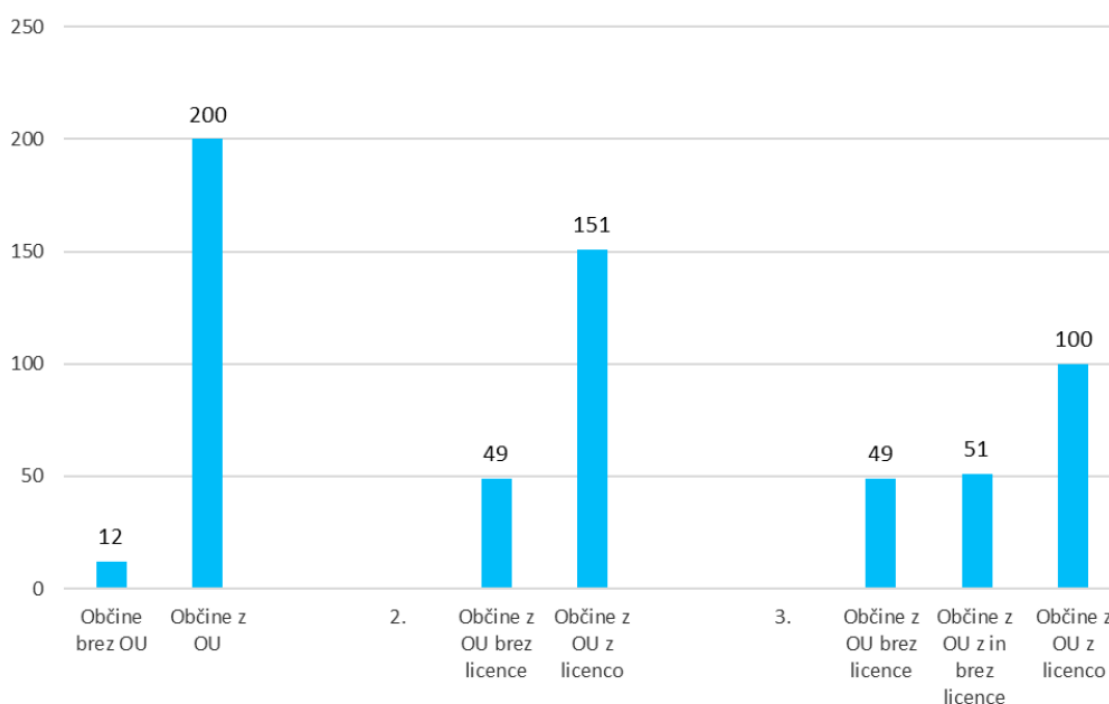
Udeleženci (skupaj 25): Dušan Blatnik, Ilka Čerpes, Alenka Fikfak, Lucija Franko, Gregor Gregorčič, Lidija Hajnrihar, Arijana Haskaj, Jure Henigsman, Izidor Jerala, Vlado Krajcar, Petra Krajner, Tjaša Krajnik Platovšek, Ivanka Kraljič, Blaž Križnik, Nataša Leban Lavriša, Špela Lesnik, Peter Lovšin, Janez Marn, Nataša Pavlin, Jernej Prijon, Snežana Sešel, Ivan Stanič, Mateja Sušin Brencce, Urban Švegl, Petra Vertelj Nared

Povzetek misli zbora: UO ZAPS

Projekt Zbori ZAPS je sofinanciran s strani Ministrstva za naravne vire in prostor

POVZETEK

Na osmem Zboru ZAPS, ki je zaključil prvo sezono dogodkov, smo naslavljali problematiko funkcije občinskega urbanista (OU). V uvodniku je arhitektka Špela Lesnik, prostorska načrtovalka in občinska urbanistka, pojasnila trenutni zakonodajni okvir, ki ureja status in delo občinskih urbanistov. Z analizo podatkov o številu občinskih urbanistov je prikazala stanje v slovenskih občinah. Trenutno v slovenskih občinah delo občinskega urbanista opravlja približno 260 ljudi, tako tisti z licencami kot ostali. Od 212. občin ima večina, 200 občin, enega ali več občinskih urbanistov, kar 12 občin pa je brez občinskih urbanistov. Uporabljene so bile evidence v imeniku ZAPS, ki vodi seznam OU, pri čemer je poudarila, da je treba upoštevati, da je uslužbencev, ki delajo na prostorskih oddelkih občin, bistveno več.

Občine glede na status občinskega urbanista

Občinskega urbanista je uvedel ZUREP-1 z namenom skrbi za strokovnost in popolnost gradiv, ki jih obravnava občinski svet, svetovanja županu in usklajevanja strokovnih nalog. Spremembe, ki sta jih prinesla ZUREP-2 in ZUREP-3, sta naloge razširile. Poleg zagotavljanja strokovnosti in zakonitosti opravljanja nalog urejanja prostora trenutne naloge vključujejo tudi pisanje mnenj in soglasij, torej je dodana uradniška funkcija. V uvodu so bile skozi izkušnje izpostavljene naloge, ki jih v praksi opravljajo občinski urbanisti, ter ob tem izpostavljena vprašanja ter problemi, s katerimi se srečujejo pri vsakodnevnem delu. V eni osebi se namreč križajo obveznosti, ki izhajajo iz opravljanja uradniške javne službe na eni strani, na drugi pa obveznosti strokovnega dela prostorskega načrtovanja in urejanja prostora.

Med problemi je ob konkretnih primerih izpostavila težave, s katerimi se soočajo OU: npr. pomanjkljivi izvedbeni akti, oddaja se projektna dokumentacija, ki ni skladna s Pravilnikom o projektni in drugi dokumentaciji ter obrazcih pri graditvi objektov. Posledično se pojavlja problem sledljivosti projektne dokumentacije, saj so včasih različne mape poslane kot vloge za pridobitev mnenja in kot vloge za pridobitev gradbenega dovoljenja. To se ugotovi v fazi poziva UE k opredelitvi glede skladnosti z izvedbenimi akti. Velikokrat vprašanja, zastavljena

MNVP-ju, glede tolmačenja zakonodaje ostanejo neodgovorjena ali pa so s strani različnih uradnikov poslani različni odgovori na isto temo, kar vnaša zmedo v razumevanje zakonodaje.

V razpravi je bilo izpostavljenih več dilem, s katerimi se občinski urbanisti srečujejo v praksi. Največkrat je bil izpostavljen problem disciplinskih postopkov, ki so mu podvrženi OU z licenco. Prav tako je bil izpostavljen problem razlik med OU z licenco in tistimi brez, da se za slednje ne zahteva stalnega poklicnega usposabljanja. Občinski urbanisti s pooblastilom ZAPS imajo drugačne pogoje dela kot tisti brez pooblastila. Od njih se zahteva stalno poklicno usposabljanje, zavezani so etičnemu kodeksu ZAPS in proti njim se lahko sprožijo disciplinski postopki, povezani z njihovim delom, kar se v praksi dogaja. Rdeča nit začetnega dela razprave so bila mnenja udeležencev glede disciplinskih postopkov proti OU, ki imajo pooblastilo, da je tako stanje nesprejemljivo, saj za opravljanje iste naloge različni OU odgovarjajo na različne načine. Izraženo je bilo prepričanje, da mora ZAPS aktivno nasloviti ta problem.

Večkrat je bilo podano tudi mnenje, da bi bilo treba ojačati strokovne svete za urbanizem ali vzpostaviti t. i. urbanistično komisijo. Skupne urbanistične službe več občin so bile prepoznane kot uspešna praksa.

Izpostavljeno je bilo tudi, da funkcija OU združuje tako uradniška opravila (izdajanje mnenj), kot strokovna opravila sodelovanja v pripravi prostorskih aktov in izraženo mnenje, da to niso enake naloge in ne zahtevajo enakih pooblastil. Podan je bil predlog, da bi pooblastila za uradniški del morala podeljevati država, za strokovna opravila pa zbornica. Po drugi strani je bilo izraženo tudi mnenje, da OU ni uradnik.

Udeleženci so po drugi strani izpostavili tudi to, da se delo OU ne bi smelo deliti na tiste, ki imajo licence in tiste brez z argumentom pomena izkušenj tistih, ki že več desetletij opravljajo to delo. Veljavni 335. čl. ZUreP-3 namreč omogoča pridobitev naziva nekaterim OU tudi brez pooblastila ZAPS. Večkrat je bilo izraženo stališče, da samo pooblastilo niti ni ključno, temveč gre predvsem za vprašanje strokovnosti. Tako se je razprava dotaknila tudi vprašanj, kako bi vse OU zavezali stalnemu poklicnemu usposabljanju, kar bi pomembno dvignilo nivo strokovnosti. Znanja OU so v veliki meri priučena in tudi OU z ustrezno izobrazbo potrebujejo znanja iz prakse in stalno usposabljanje.

Kot eden od problemov je bil izpostavljen tudi problem večkratne spremembe zakonodaje in prenormiranost prostorskih izvedbenih aktov, predvsem OPN in OPPN. Ob tem je bilo izpostavljeno, da bi OU moral biti enakovreden sogovornik izdelovalcem prostorskih aktov, zato so strokovna znanja nujna.

V razpravi je bil tudi poudarjen pomen medsebojnega komuniciranja občinskih urbanistov. Kazalo bi ustvariti platformo za komunikacijo in prisotna so bila stališča, da tega povezovanja ne bi smeli omejiti na OU z licenco ZAPS, temveč bi bil pomen in rezultat take komunikacije bistveno večji, če se vključi vse OU.

RAZPRAVA – IZBOR MISLI

V razpravi smo udeležene pozvali, da naj svoje misli oblikujejo glede na tri izpostavljene vidike: kakšni so problemi (označeno z rdečo), katere so možne rešitve (označeno z zeleno) in kakšna je vloga ZAPS pri tem (označeno z modro). Nekaj od izrečenih misli, kaj so problemi, povezanimi z vlogo občinskih urbanistov, kaj lahko naredi država in kaj lahko naredi pri tem ZAPS:

KAKO NAPREJ

Zelo očitno sporočilo Zbora je bilo, da je treba nasloviti trenutno stanje, da so proti OU z licenco lahko vložene disciplinske prijave zaradi njihovega strokovnega dela, proti ostalim pa ne. ZAPS naj preuči pravni vidik te problematike in jo ustrezno naslovi.

Prav tako je smiselno naslavljati možnosti uvedbe stalnega poklicnega usposabljanja (SPU) za vse OU.

V okviru ZAPS bi bilo potrebno nuditi OU podporo za medsebojno povezovanje, in sicer za izmenjavo informacij in izkušenj.

Naloga s področja urejanja prostora v smislu strokovnih kompetenc nosilcev urejanja prostora bi bilo na državni ravni smiselno urediti na primerljiv način, kot se to regulira na ravni občin z občinskimi urbanisti.

Na ZAPS je bila nedavno ustanovljena delovna skupina »Občinski urbanist«, ki bo obravnavala vprašanja občinskih urbanistov in koordinirala aktivnosti ZAPS pri naslavljanju prepoznane problematike.